

Izbegnite listu neusklađenih: Ključne novine novog Zakona o centralnoj evidenciji stvarnih vlasnika u Srbiji

2025

Razumevanje promene

Srbija je napravila odlučan korak ka jačanju korporativne transparentnosti i usklađivanju sa međunarodnim standardima u borbi protiv pranja novca i finansiranja terorizma. Nedavno usvojeni Zakon o centralnoj evidenciji stvarnih vlasnika ("Zakon o stvarnim vlasnicima") počeo je da se primenjuje od 1. oktobra 2025. godine i uvodi niz novih obaveza za kompanije i druge registrovane subjekte.

Subjekti koji već posluju u Srbiji moraju da obezbede potpunu usklađenost do 30. novembra 2025. godine, ili rizikuju da se nađu na novouspostavljenoj javnoj listi subjekata koji nisu usklađeni, mestu na kojem niko ne želi da bude.

Ključne promene novog Zakona o stvarnim vlasnicima

1. Šire otkrivanje stvarnih vlasnika

Zakon sada jasno zahteva registraciju svih pojedinaca koji ispunjavaju zakonske kriterijume za stvarnog vlasnika. Ovo je značajan pomak u odnosu na prethodni zakon, koji je bio manje eksplicitan. U praksi, to znači da će kompanije možda morati da otkriju više pojedinaca koji imaju direktno ili indirektno vlasništvo, ili vrše značajan uticaj na donošenje odluka.

2. Obavezno učitavanje prateće dokumentacije

Subjekti su sada dužni da učitaju dokumente kojima se dokazuje identitet i status stvarnih vlasnika direktno u Centralnu evidenciju koju vodi Agencija za privredne registre Republike Srbije (APR). Ranije se takva dokumentacija čuvala samo interno i obično se dostavljala bankama tokom otvaranja računa. Ova promena povećava transparentnost, ali takođe podiže značaj preciznog i tačnog vođenja evidencije.

3. Produženi rokovi za registraciju

Rok za inicijalnu registraciju stvarnih vlasnika je produžen sa 15 na 30 dana. Ovo omogućava više vremena za prikupljanje dokumentacije, ali ne treba koristiti kao izgovor za kašnjenje, posebno imajući u vidu predstojeće zahteve za verifikaciju podataka.

4. Godišnja obaveza verifikacije

Svi registrovani subjekti će sada biti u obavezi da verifikuju svoje podatke o stvarnim vlasnicima svakih 12 meseci od dana poslednje registracije. Ovo stvara tekući ciklus usaglašenosti i zahteva redovne interne preglede.

5. Nove dužnosti za regulisane subjekte

Finansijske institucije, računovođe, poreski savetnici, posrednici u prometu nekretnina i drugi regulisani subjekti sada moraju unakrsno proveriti podatke o stvarnim vlasnicima u Centralnoj evidenciji u odnosu na sopstvene nalaze. Ako se pronađu odstupanja, regulisani subjekt mora:

- Obavesti klijenta
- Zabeležite neslaganje u Centralnoj evidenciji
- Otpremite prateću dokumentaciju

Ako se neslaganje ne reši u roku od 30 dana, nadzorni organ mora biti obavešten i da će delovati u roku od tri dana. To bi moglo pokrenuti inspekcije i sankcije.

6. Javna lista neusaglašenih subjekata

Možda je promena koja može najviše štetiti ugledu, jeste uvođenje javno dostupne liste neusaglašenih subjekata. Subjekti koji ne registruju svoje podatke o stvarnim vlasnicima ili ne pošalju prateću dokumentaciju u roku od 60 dana biće javno imenovani i označeni kao "visokorizični" u skladu sa okvirom za sprečavanje pranja novca u Srbiji. To može imati neposredne praktične posledice, uključujući povećanu kontrolu banaka i poslovnih partnera.

7. Proširen opseg registrovanih subjekata i novi razlozi za registraciju

Zakon o stvarnim vlasnicima sada proširuje obavezu registracije, uključujući i trustove i pravne odnose slične trustovima koji se upravljaju iz Srbije ili na drugi način podležu srpskoj jurisdikciji. Time se značajno proširuje krug subjekata obuhvaćenih zakonom i po prvi put u domaće pravo se uključuju poslovne strukture koje su ranije bile neregulisane. Registracija je sada takođe obavezna kada se iz Srbije upravlja trustom ili kada poverenici trasta obavljaju aktivnosti na teritoriji Republike Srbije, pored uobičajenih slučajeva osnivanja i promena vlasničke strukture.

Sankcije za neusklađenost

Zakon o stvarnim vlasnicima značajno povećava kazne, pri čemu se za različite povrede obaveza registracije i izveštavanja predviđaju novčane kazne za privredna društva u rasponu od 500.000 do 2.000.000 RSD. Pored novčanih sankcija, subjekti koji nisu u skladu sa zakonom mogu biti upisani na javno dostupnu listu, što nosi ozbiljne reputacione rizike. Zajedno, ove mere pružaju snažan podsticaj za pravovremeno i tačno poštovanje zakonskih obaveza.

Objavljeni podzakonski akti - Potpuna usklađenost može početi

Ministarstvo privrede je objavilo dva pravilnika koji daju detaljna uputstva za primenu novog zakona u Službenom glasniku RS broj 83/2025. a objavom ovih podzakonskih akata, svi uslovi su sada ispunjeni da privredna društva postignu punu usklađenost sa novim Zakonom o stvarnim vlasnicima. Takođe, od 01. oktobra 2025. godine, APR je pokrenula novu unapređenu verziju Portala za Centralnu evidenciju stvarnih vlasnika, koja je dostupna registrovanim subjektima i široj javnosti.

Zaključak

Novi Zakon o stvarnim vlasnicima šalje jasnu poruku: korporativna transparentnost više nije izbor. Uvođenjem javne liste neusklađenosti, reputacioni rizik je značajan kao i finansijske kazne. Svi subjekti treba da deluju pravovremeno, da prikupe potrebne dokumente i uspostave sisteme za stalnu usklađenost. Oni koji to ne učine rizikuju ne samo novčane kazne, već i javnu etiketu visokorizičnog subjekta u režimu protiv pranja novca.

Gecić Law Tim

Naš tim izuzetno dobro obučenih i iskusnih pojedinaca, zajedno sa njihovim dubinskim znanjem regionalnog tržišta, gradi našu jedinstvenu poziciju da na najbolji način odgovorimo na najvažnije potrebe naših klijenata. U nastavku je naš posvećeni tim koji uključuje:

Živko Simijonović

Stariji Saradnik

zivko.simijonovic@geciclaw.com

Marko Jović

Saradnik

marko.jovic@geciclaw.com

GECIĆ | LAW

NIKOLE SPASIĆA 2, 11 000 BELGRADE, SERBIA

+381 11 404 35 70

GECICLAW.COM